

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.	
Egy évre . . . 5		Fél évre . . . 5	
Fél évre . . . 2	50	Négy évre . . . 4	
Négy évre . . . 1		Egy óra . . . 1	70
Egy óra . . . 1		Egyes szám ára 4 fillér.	

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, márcz. 11.

A képviselőház mai ülése napirend előtti vitával kezdődött. Ugyanis **Polonyi Géza** napirend előtt felszólalt és elpanaszolta, hogy tegnap be akart menni az összeférhetlenségi albizottság ülésébe, de nem engedték be. Ez szerinte házszabály sértést képez. Pedig úgy tudja, hogy **Szell Kálmán** kormányelnök is ott volt.

Fest, az albizottság elnöke kijelenti, hogy **Szell Kálmán** előzetes engedélyt kért, hogy az ülésen jelen lehessen.

Szell Kálmán miniszterelnök házszabálylyal igazolja, hogy neki joga van az ülésen megjelenni. Ezzel a napirend előtti vita véget ért.

Ezután a pénzügyi bizottság előterjesztette jelentését az appropriációról.

Királyunk és a német császár elleni merénylet.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, márcz. 11.

Berlinből jelentik; **Ferencz József** király megbizta **Szögyény—Marich** osztr.-magy. nagykövetet, hogy naponta tudakozódjék **Vilmos császár** állapotáról és táviratilag tegyen jelentést.

Berlin, márcz. 10. **Vilmos császár** a tegnapi napot a legnagyobb részét hálószobájában töltötte és délben **Bülow** kancellárt fogadta. A seb gyógyulása normális lefolyású. A szembéjak duzzadása csekélyebb, álom és közérzés jö.

Hercegek ellenállása Kinában.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, márcz. 11.

Sanghaiból jelentik, hogy a halálra ítélt **Tuan és Tungfusziang** hercegek 30,000 embert oboroztak maguk köré és **Vingsziában** vannak s ellent akarnak állni, arra az esetre, ha letartóztatásukat megkísérlik.

Hajók összeütközése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, márcz. 11.

Doverből jelentik: A **Pas de Calais** gőzös, mely **Calais** és **Pover** közt köz-

lekedik, múlt éjjel nekiment egy bárkának, mely azután elsüllyedt. A gőzös megmentette a bárka legénységét, de maga annyira megrongálódott, hogy vissza kellett térnie **Poverbe**. Az utasok más hajóra szálltak át.

Gyujtogatással vádolt grófné.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, márczius 11.

Berlinből sürgönyzik, hogy a **Schlieben** **Mária** bünpörében, kit szándékos gyujtogatással vádoltak, az éjjel hirdették ki az ítéletet. Az ítélet a grófnőt felmentette a vád alól.

A 80 éves bajor herceg.

— A „Debreczen” eredeti távirata

Budapest, márcz. 11.

Az esti lapok jelentik, hogy a **regensherceg** születésnapja alkalmából **Vilmos császár** helyett a trónörökös jön **Münchenbe**.

Öngyilkos nemzetközi szédelő.

— A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, márczius 11.

Budapestről jelentik; Az **Erzsébet-köruti** **Royel**-szállóban ma éjjel után egy **Fraenkel Numa** nevű **Kopenhágai** ember forgópisztolylyal föbe lötte magát és meghalt. E hónap elején került a fővárosba és ott költelező életmódjával felköltötte a rendőrség figyelmét, a melynek az is feltűnt, hogy **Franke** l a n a p p a l t a z z a l t ö l t ö t t e, hogy ékszerészeknél és egyéb kereskedőknél is megrendeléseket tesz. Ma azután, hogy öngyilkossá lett, ki tudódott, hogy az illetőnek több fővárosi kereskedőt sikerült becsapni. Mindezek feljelentéssel fenyegették és ez elől menekült a halálba.

Tőzsde.

Budapest, márcz. 11.

Holländer Adolf és **Fia** debreczeni termény kereskedő czég távirati tudósítása a mai budapesti árákról:

Déli z á r l a t:

Buza	1901. Áprilisra	7.66	7.67
	1901. Októberre	7.73	7.74
Rozs	1901. Áprilisra	7.53	7.54
Zab	1901. Áprilisra	6.25	6.26
Tengeri	1901. Májusra	5.22	5.23

Amerika $\frac{1}{4}$ magasabb

Viszály az ipartestületben.

Irta: **Zelinger Ede.**

Ipartestületünk belületében egy idő óta minden tekintetben elítélendő állapot uralkodik, elítélendő azért, mert személyes érdekek pártolása miatt, az iparérdekek nem szenvednek hiányt, melyeket minden józanul gondolkozó iparosnak meggátolni kell, ha azt akarja, hogy az iparosok érdeke esorbát ne szenvedjen, hogy az ipartestület meg ne károsodjon.

Ez alkalommal nem ezélem részletes fejtegetésekbe bocsátkozni, mint őszinte ember, ki szinte nem egy munka órát áldoztam mostoha ipari helyzetünk előbbrevitelén, az őszinte ipari érdek és az igazság nevében tárom t. ipartársaim elé az ipartestületben jelenleg fennálló sajnálatos helyzetet. Hogy ha nincs igazam e tekintetben, nyugodtan eltűröm a vádat s ha kell, jelen hibám — ha hibának minősítik iparostársaim — jóva is teszem.

Ipartestületünk megalakult **Tóth Kálmán** elnökkel az élén, megalkottuk a szükséges szabályokat, kiirtuk a tisztviselő állásokra is a pályázatot úgy a jegyzői, valamint az irodatiszti állásra s azokat szabályszerű pályázat útján betöltöttük, természetesen minden tisztség személyét az elnöki javaslatra. A jegyzői állásra többen pályáztak volt hare pro et contra a végeredmény azonban az volt, mi az elnöknek volt óhaja. Engedtünk megválasztottuk azt, kit ő akart, tudniillik **Dr. Botz Elek** ügyvéd jelölt urat. Megkezdtük a működést, a jegyző tehetséges ember lévén, ambíziótól fellelkesülve neki fogott a munkához, de csakhamar azt tapasztalta, hogy az elnöki hatalmaskodás és mindenhatóság az ő eszmekörét nem elégíti ki. Mint okos, művelt ember tünte helyzetét, később azonban egyet gondolva elhatározta, hogy leteszi az ügyvédi vizgát és az ipartestületnek istenhozadót mond, ügyes módon (nem kiába ügyvéd) el is érte ezélját, ehhez kihasználva az elnöki barátságot és bizalmat szept. 26-án 6 heti szabadságot kérvén, letette a vizgát, a sok tanulás az amugy is gyenge szervezetét megtámadta, többé rendszeresen hivatalát nem tudta végezni csak szörványosan, havi fizetését azonban felvette, sőt még utána is küldötte egy ízben a pénztárnok a mint tudom. Az ipartestületnek tehát volt jegyzője is, nem is, de azért fizettük. Hogy mennyiben lehetett volna ezen segíteni, azt a szolgálati szabályzat világosan mondja, de miért nem történt semmi, azt az elnök tudja? Az év végén előáll az elnök ur azzal a panaszszal, hogy a mennyiben a jegyző ur az ő számitása szerint 65 napot mulasztott azért jogtalanul vette fel a pénzt, tehát tartjuk vissza a cautiót, kiküldött egy szűkebb körű bizottságot, melynek jegyzője én voltam, hogy bírjuk rá a jegyzőt, hogy a felvett pénzből valamit, esetleg egy havi fizetést térítsem vissza, természetesen a jegyző ur ezt nem volt hajlandó eszelekedni.

erre az elnök ur azt javasolja, pereljük a fizetésének egy részét vissza, melyet ő maga utalványozott. Hogy ezen eljárás az elnök részéről mennyire tapintatos dolog volt, ahhoz nem kell magyarázat. Az előjáróság a perbe nem ment bele, hanem e helyett elrendelte a kautió kiadását.

A mint a régi jegyző ur lemondását beadta, intézkedett az elnökség, kiirt egy pályázatot, meghirdette azt az előirt módon a mi circa 200 koronán felüli költség, a pályázati határidő lejáratá decz. 15-ikére volt kitűzve, a mely pályázatra 4 kepesített pályázó adta be kervenyt. A kijelölő bizottság decz. 23-an tehát nyolcz nappal a pályázati határidő letelte után, ült össze és azon határozatot hozta, hogy tekintettel azon körülményre, hogy negy megfelelő pályázó pályázott azért mégis az előjáróságnak egy új pályázat kiírását javasolja. Miért volt ez? mert a négy pályázó közül egy sem tetszett az elnök urnak, nem tetszett azért mert valakit időközben kiszemelt de annak a valakinek nem jutott eszébe előbb érdeklődni mily jó állás az az ipartestületi jegyzőség, no meg talán egyes irománybirtokában sem volt.

A negy pályázó közül a jelenleg megválasztott jegyző saját érdekében eljárt az előjáróság egyes tagjaihoz bemutatkozott és kérte a tagok támogatását, sőt az elnök szerint azt a borzasztó hibát merete elkövetni, hogy egyeseknek szavazó lapot küldött és kritikát mondott a jelölő bizottság határozata felett.

Ezen kritika a mi a legnagyobb bünye abból állott: majd bebizonyítom én Toth Kálmán elnök urnak, hogy ez az eljárása a jelölő bizottságnak szabályellenes, s ha kell a lapokba is köré teszem.

Ezzel szegény jegyző akaratlannul ki-mondotta (az elnök felfogása szerint) halalos ítéletet.

A december 28-iki előjárósági ülésen az elnök előterjeszti, a jegyzői pályázat eredményét (a ki kívánsai rea kerjen jegyzői-könyvi kivonatot) és tényleg bejelenti a jelölő bizottságnak a választást e-halasztó és

új pályázat kihirdetését javasló határozatát.

Nagyon természetes, hogy az előjáróság nem egy oldaluan gondolkozó tagjai r ö g t ö n á t l á t t a k a s z i t á n, — a végeredmény az lett, az előjáróság egyes tagj i tudván az iparhatósági biztos ur azon nyilatkozatát, hogy ha az előjáróság a jelölő bizottság ezen szabályellenes határozatát helyben hagyja azonnal felfüggeszti az ipartestület működését) vissza pillantást vetettek a régi jegyző működésére, a ki ügyesen kihasználta az ipartestületet, melynel töltött ideje alatt saját ügyvédi irodáját berendezte s jövőjét meg-alapította, továbbá a pályázók közül Toth Kálmán ügyvédjelölt ur felől a legjobb ajánlatokat szerezték be, s emel fogva ragaszkodtak a választás megejtéséhez a melyen Toth Kálmán ügyvédjelöltet egyhangulag meg is választották. Ez a története a jegyző választásokrak. Mit tett aztán az elnök? Az új jegyzőt a lehető legtartózkodóbb módon iktatja a hivatalába, annak semminemű az ügymenetelre való utasítást nem ad, kezdettől fogva érezteti vele ellenszenvét, munkájában g á n c s o t. — és görcsöt keres, mindenütt hibát igyekszik felfedezni, de még nyílt előjárósági üléseken sem tartozkodik kimutatni ellenszenvét, a hivatali helyiségben jár kel, mint egy bösz Achilles, a hol lehet mellőzi a jegyzőt, csakis az irodatiszttel érintkezik, szóval ezen sajnálatos bösz haragját lepten nyomon érezteti. Most képzelje el az ember ezt az eljárást, ezt a hivatalos érintkezést egy tanult, művelt jogász emberrel szemben, kiről mérvadó szavahihető tiszteletben álló uri emberek a legjobb elismeréssel szólnak. Ily fogadtatás ily bosszualástól pattozó elnök működése miképen hathat annak a jegyzőnek lelki nyugalmára? Csoda-e ha a szenvedélytől elragadtatva esetleg ő is mutatja hogy meglegezte a dolgot, bár ugy látom, nem egy könnyen adja be a derekát.

Az előjáróság egyes tagjai igyekeztek különböző uton módon az elnököt rábírní, felejtse a történeteket s terjén a bekülés útjára, a januári előjárósági ülésen Kurucz

Miklós alelnök ur tette meg a nyílt kérést, a februári gyűlésen K. Toth Sámuel, Bisotka Gábor, Fridvalszky Rezső urak színt ugy én is kertük az elnököt, szüntesse meg ezt a kínos feszült ellenségeskedő helyzetet s nyújtson béke jobbot a jegyzőnek, tegye meg azt az ipartestület érdekében.

Már csak azért is tegye meg, hisz maga a jegyző is kérte felejtse a multat, tisztelje meg bizalmával. De nem! a bösz Achilles nem enged a kérésnek, kérésünkre egy semmit mondó választ adva, csupán azt jegyezte meg: most már egyedül kénytelen dolgozni! Kértem most, tegyük fel, megsértette az elnök önéreztet az a kijelentés a mit a jegyző tett mikor meg nem volt jegyző? Oly borzasztó bűn az, hogy azt nem lehet megbocsátani?

Nem-e kötelessége az elnöknek az egyhangu határozat az egyhangu választás útján a hivatalba helyezett jegyzőt respec-tálni?

Nem kötelessége-e az elnöknek az összes iparosok által az előjáróságra állított képviselőinek határozatai előtt meghajolni és azt az egyént a kit az előjáróság hivatalba állít, s aki az előjáróságnak bizalmát bírja, munkásságában utasításokkal el-látni és azzal a hivatali teendőket közölni?

Hisz az előjáróság nem saját jókedvéből gyűlésezik, hanem kötelességérzetből, mert az iparosok rajuk ruháztak bizalmukat!

Szabad-e annak az előjáróságnak ha igazságosan jart el a szavazatai megdönteni? azt a jegyzőt az elnök kedvéért a hivatalból ok nélkül elmozdítani. A kibe egy parányi becsületérzés, és igazságszeretet van, teszi-e ezt?

Akarmilyen bokros érdemei legyenek is az elnöknek az előj. szavát megszegni nem szabad! Az előjáróság elég jámboran jóvá hagyott eddig mindent a mit az elnök tett vakon követte, most az egyszer, hogy mereszkedett az elnök akarata ellen eljární, az elnök nem riad vissza semmitől sem, hogy ezt az előjárósággal ne éreztessel. Az az elnök, ki azt az embert nem tiszteli, akit

Tollrajzok a régi Debreczenről.

Papírra vetette: **Zoltai Lajos.**

A „Debreczen” eredeti tereztája.

A ki megfordult valaha az elnyújtott U betű alakú Zapolya utcán, (Debreczen földrajzában kevesbe járatosoknak mondom meg, hogy Burgondia és Magos utcák fele keressék) az ott a napkeleti sarokban két rozszant nádas házat vehetett észre. Csaknem a földet eri ereszkök. Hat esztendő gyerék kapaszkodás nélkül húzhat fedelők-ből papír sárkányhoz való nadszalat. Parányi ablakokon gyéren szűrődik be világosság az alacsony szobába, mely felig földbe van süllyedve, pinczeszerűen Mintha mutatónak maradtak volna meg a száz év előtti Debreczenből ezen a feirehuzódott helyen a XX. század számára

Igy építkezett, ilyen szegényes külsejű, belsejű hajlekban lakott hajdan a legtöbb debreczeni polgár, jóval kevesebb igényekkel, s talán mégis sokkal boldogabban mint a mostaniak.

Kétszáz évvel ezelőtt az ilyen lakás is a körendű polgár jobb módjára mutatott. Hiszen még a XVIII. század második évtizedében feles számú népség vonult meg földslatti kunyhókban, bár a hatóság újra meg újra tiltó rendeletet boesátott ki ellenük.

Különösebben a város kapuin kívül az akkortajban keletkező külvárosokon ezek alatt húzódtak meg a hadi villongások által szülőföldjükről elűzött hazátlan szegény jövevények, meg azok, akik balsors, vagy a súlyos adók miatt elveszítették a városon birt vagyonukat, koldusbotra jutottak.

Valóban Debreczen külső kepe kevesben különbözött az abóldi falvaktól. A német, száz eredetű és jellegű felföldi városokat az építkezés formáiban, a városias berendezkedés követelményeiben idegenkedett utanozni. Talán nem is vett át tőlük egyebet, csak a náluk szokásos rendkívül keskeny ház- és telekhomlokzatokat. Mert bizonyos előttem, hogy régen még kevesebb volt Piacz-utczán a széles udvar, mint ma. Ugyanazon telken egy időben több ház állott és több birtokos is volt; sőt számtalan olyan esetet is találtam kutatásom között, ami természetesen szerfelett meglehezíti az adatok feldolgozását, hogy még ugyanazon háznak is több gazdáját említik a régi források. Másé volt a nagy ház, másé a kis ház (szoba); ketten osztottak a konyhán. Egyik örökösnek egy kő vagy fa bolt, másíknak egy földpince jutott. Ismét más birta, talán valamelyik hitelező, a kertel, az udvar hátulján.

Téglaházak, melyeket fazsindelylyel fedtek, leginkább Piacz-utczán, a kereskedelemnek régtől fogva egyetlen főúterén épültek. Emeletes ház még ritkább volt. Az ilyen derék kőházat aztán hivalkodásból-é,

vagy mi másból, palotának is nevezték a debreczeniek. Méltóságos Apaffi Mihály fe edelem ő nagyságát kísérelével együtt a város háza körül levő palotákban szállásolták el 1681-ben.

A paloták udvara pedig sövény nyel volt bekerítve, amihez az erdők ingyen és bőségesen termették a nyar, nyír, fűz, mogyoró, galagonya vesszőt. A házi eseléség maga is megfonta a sövényt. — Talán a palota ura is segített benne. Ilyen olesó, de jó sövénykerítés választá el egymástól, amint ezt egy 1708 ban kitört szomszédi pörpatvar feljegyzéseiből tudjuk, — Baranyí Mihály senátor és Erdődi András eskütt uraimék telkeit a kistemplom mellett. De már e korban is fel-fel csillan néha tanási határozatokban a szép érzéke. 1693 óta ismét szabad és királyi város voltunk. Illett, hogy levetközzük a rusticus köntöst. Persze, nem ment könnyen és gyorsan.

Harom jellemző rendeletet szó szerint közlök.

1695-ben „A vándorlókrul és kunyhókrul végeztetik, hogy az utcában ásott kunyhók mind eirontassanak, sőt az olyan haszontalan rossz házak is, akikben fizetést és szolgálatot kerülő bitangok (sic) lappanganak. A Gazdák is akikhez affélék mennek, megjelenésük, valakik olyanokat tartanak, megbüntettessenek.”

(Folyt. köv.)

az előjáróság a hivatalba ültetett, az az elnök nem tiszteli az előjáróságot, személyes ügyekkel nem szabad az ipartestület működését megakasztani.

Hogy az elnök személyes politikát üz az több mint bizonyos. Ő maga elnöke az testületnek, elnöke a szövetségnek, elnöke az ifjusági önképző körnek, elnöke a betegsegélyzőnek, a testületi, irodatiszt mindezekben szinte alkalmazva van, a testületi ügyész szinte, a testületi pénztárnok szinte. Mi látszik ebből, hogy itt rendszeresített apparátus működik. Az ellen nincs kifogásom, legyen úgy, csak ha már az az ő általa kiszemelt egyén kibukott, ne basáskodjon, s ne ijesztesse az előjáróságot lemondással. Talán csak nem akarja boesátnat kerésre s térden eszásásra szorítani az előjáróságot?

Nyugodtan nézünk a válság ele, de tudjuk azt, sokkal gyorsabban ragaszkodik az ipartestületi elnökséghez, sem mint a z t o l y a n k ö n n y e n o d a h a g y j a. A mumustól nem ijedünk. Tessék ma béke jobbot nyújtani, és az előjáróság elfelejti a történeteket!

Végére 36 előjárósági tag, nem gyermek, ha azok a tiszteltben megöszült iparosok nem tudnak kellően gondolatainknak szónoklatok által kifejezést adni is, de látnak és tesznek igazságot, ott ahol kell.

Senki nem vonja el az elnöktől azt az elismerést, a mi az elnököt faradozásaiért az ipari érdekekben megilleti, mindenkor keszek vagyunk azt elismerni, de viszont az elnöknek is el kell ismerni az előjáróságot mint intéző f rumot, a melynek határozata előtt akar tartja helyesnek, akár nem meg kell hajolnia. — Az előjáróság szívesen követi továbbra is az elnök urat, ha a méltányosság útján munkálkodik, (hiába tesz bizonyos gunyos megjegyzéseket reánk). Mindenkinél el kell ismerni ez esetben, azt hogy akik az elnöki erőszak ellen állást foglaltak, helyesen eselekszenek még akkor is, ha az elnök ur levonja a következeziákat.

Ezen cikkem megírására az elnök urnak a legutóbbi gyűlésen a kérésünkre adott kitérő válasza, továbbá az az erőszakos eljárásakényszerit, melyet velem szemben a legutóbbi gyűlésen úgy Bánffy módra alkalmazott, a midőn az igazságos gondolkodás érdekében szót emeltem a tiszt és szolgafizetés emelése ellen, a melynél nem engedte meg a bizonyítást. Ez a ténykedése mind következeziénye a személyeskedésnek, hogy mennyire helyes, azt a zárszámadás tárgyalásánál fogom bebizonyítani, Hogy szabad-e fizetéseket emelni akkor, amikor tulajdonképen 3676 kor. veszteséggel zárul a mérleg.

Tisztelt iparos társaimnak ezt kívántam tudomásukra hozni, mer hisz az előjárósági ütekre a hirdapiró urak elnöki intézkedés által nem lesznek meghiva, a hivatalos közleményekben pedig csak az van, amit az elnök ur akar. A jelen helyzetet nyilvánosságra hoznom, megkivánja az összes debreczeni iparosok érdeke, ezzel ha talán az elnök urnak kellemetlen helyzetet teremtek igen sajnálom, de az iparosok igazügyeinek szolgálatot vélek teljesíteni és mindenkor alávetem magam íteletüknek.

Nyilatkozat.

Jelen közleményben foglalt az ipartestületi elnök és jegyző közötti sajnálatos helyzetet megerősítjük és az elnök ur által követett irányt és erőszakoskodást nem helyesljük, a felett sajnálatunknak adunk kifejezést, kívánjuk, hogy ezen ellenségeskedés megszűnjön és a béke mielőbb helyre álljon.

Bisotka Gábor, K. Tóth Sámuel, Fridvalszyk Rezó, Dinnyés Gyula, Szabó József,

Móricz András, Asztalos István, Szabó Ferencz, Kurucz Miklós, Tóth Bálint, Kostya János, Fazekas István, Salánki Ferencz, Molnár Ambrus, Biczó Gyula, Varkoly József, Nagy Gábor, Ungváry Mihály, Malatinszky Ferencz, Konrád Sámuel, Polgári Márton előjárósági tagok

Színház.

Színházi műsor:

Holnap kedden, márcz. 12-én **Cyrano de Bergerac**. Színmű.

A könyvtárnok.

Szombaton ezt a régi kedves vígjátékot elevenítették fel társulatunk. Sziklay a czimszerepben diszkrétül játszott, Patoky az alkönyvtárnok szerepében jeleskedett Kiss Irén nevelőnöje minden ízében sikerült alakítás volt, ugyszintén a Szabó Irma és Halmi Margité is. Odry kedvvel játszott, Kiss Irént tisztelői, tehát az egész közönség, virágasztalon elhelyezett pompás szamoár készlettel lepték meg. A felzúgó tapsviharban benne volt az őszinte becsülés és a gratuláció szava.

Sok szereplőnél azonban szerepemtudás következtében ingadozást vetünk észre, a mit határozottan megrovandónak tartunk annál is inkább, mert nem első eset. Reméljük, hogy az u olsó.

Pályázat a debreczeni színházra.

Komjáthy János színgazgatónak — mint ösmóretes — szerződés szerint még egy szezonja van Debreczenben. A városi tanácsnak már most kell intézkedni a pályázat kiírásáról. A tanács Oláh Károly tanácsnoktól 15 nap alatt jelentést kér a színházról. Ennek megtörténte után a tanács meghirdeti a pályázatot a színházra s a pályázatok határidejét szeptemberre tűzi ki. Azt hisszük, hogy a tanács ezuttal nem lesz nagylelkű s nem üz játékot a pályázó direktorokból — nem ajánlja utolag fel a színházat ismét Komjáthyknak — mivel a nemes tanács alapos fiaskot vallott.

Elmaradt színházi előadás

Nagyváraddon nem mindennapi dolog történt szombaton. A színházi előadás elmaradt, mert nem tudták a színházat kivilágítani. Az előadást azért nem lehetett megtartani, mert a villamos világítás felmondta a szolgálatot. A hiba az első vezetőekben a kábelekben rejlett. Az igazgató kárjéritési pert indit a Ganz gyár ellen, amely a vezetőkeket készítette és értük két évi jótállást vállalt.

Mindazoknak, kik lapunkra a jövő 1/2. évre 1 frt 25 krral előfizetnek, már a mai naptól ingyen küldjük a lapot.

NAPI HIREK.

Hortobágyon.

Hortobágyi csárda mellett Gyorsan száguld a vonat, Hortobágyi csárda kutján Nem itatnak már lovat, Pusztabiró a ménestől Nem huzza már a vámot, Nem mutat már a délibáb Hortobágyon karámot.

Hortobágyi nagy ivóból Kihallik a muzsika, Miderben ül a söntésben Csaplár lánya, Zsuzsika, Német nótát huz a cigány, A vendég sört iddogál, Zsuzsikának czilinderes Jogász gyerek kurizál.

Kint a mezőt vetés alá Szántogatja fel a nép,
— Nem tudom én, olyan furesa Furesa nekem ez a kép;
Ugy szeretnék sirni, sirni, Elsiratnj valamit,
Tán bizony a Sobri Jóska Fakó lova nyomait! . . .

Balla Miklós.

Már minálunk verbuválnak kötéllel.

A sok gazda után jelenleg Széll Kálmán vezénylete alá jutott szabad- elvű tábor választási hadjáratra készül s most folyik a toborzó: verbuválnak erősen.

A péterfia-utczai hü mamelukok szombaton este a „Bika“ szálloda kisebb éttermében — mely azonban ilyen komótos és tágasnak még nem mutatkozott — tartottak népes (?) gyűlést s megválasztották egymást elnöknek, al- elnöknek stb. már kinek, hogy dukál.

Választmányi tagokul azonban már nem jutott a jelenlevőköl, találmra beválasztottak tehát boldog-boldogtalant, a kiról csak feltételezhettek, hogy egyik vagy másik foglalkozása miatt kénytelen lesz kötélnek állni s belenyugodni szomorú sorsába, hogy t. i. szabad- elvű választmányi tag legyen.

Igy péczézték ki többek közt dr. Tüdős Kálmán debreczeni orvos- tanárt, megtették őt vál. tagnak, holott nevezett orvos urnak legtávolabbról sincs kedve egy gyékényen árulni a Széll Kálmán ur mamelukjaival s teljes megütközéssel vette hirül a debreczeni kormánypart sajtó organumából, a kraj- czáros rikkancs újságból disz-mamelukká történt felmagasztaltatását.

De hát mameluk atyánkfiai egy jó napot akartak csapni s ilyen „hódi- tások“-kal igyekeznek magoknak ideig- öräig tartó ártatlan örömöket szerezni.

A „Bika“-ban felzendült aztán a kortes nóta:

Jaj de magos ez a vendégfogadó,
Van-e benne kormányparti -zavazó?
Ha van benne kormányparti szavazó,
Döljön össze ez a vendégfogadó.

A régi Debreczen.

Érdekes és igen értékes cikksorozat- tot kezdünk meg mai tárcánkben a régi Debreczenről. Zoltai Lajos irótársunk, városi s. levéltárnok rendkívül fáradságos munkájának, levéltári kutatásainak becses gyümölese ez a cikksorozat, melynél kedve- seket aligha tudnánk nyújtani Debreczen és a „Debreczen“ közönségének. Zoltai ba- rátnak nemesak hivatalából, de hajlamaiból kifolyólag is buzgó kutatója a debreczeni régiségeknek, a mult idők kegyelete s emlé-

keinek; s ebben a cikksorozatában a régi debreczeni házak s pátrius családok történetével foglalkozik. E helyütt is felhívjuk rá, t. olvasóink szíves érdeklődését.

A debreczeni egyház.

A tiszántuli egyházkerületi közgyűlés 8 szöveggel tudvalevőleg utasította a debreczeni ref. egyházat, hogy egy év alatt önálló egyházmegyévé alakuljon, ellenkező esetben az egyházmegyebe elfoglalt jelenlegi állása megszűnik. A debreczeni egyház most foglalkozik ezzel az életbevágó fontosságú kérdéssel, melynek miképpen leendő megoldását még a jövődök homálya fedi. Mert hogy az egyházmegyévé alakulás egy év alatt keresztül vihető legyen, ezt talán még maga az egyházkerületi többség sem hiszi komolyan. A közelebbi bele van dobva a kutba s most ennek kihuzásán fáradoznak az okosok. És ha csak okosok lennének, nem volna semmi baj; de nagyobb baj az, hogy nemcsak okosok, hanem nagyon is okosok azok, a kik a debreczeni egyházat amugy hevenyeben izekre akarják darabolni. Névtelen és nagy nevű irok ontják a tintát s elárasszják vele a debreczeni asphalt rikkanes újságait; folyik az ostrom s már mindjárt a kezdetén oly vehementiával, hogy a fegyverek megválasztásában nem sok izlést tanusít az ostromló tábor, melynek egy nemely tulbuzgó névtelen hőse még a hazug hírek terjesztésétől s a ragalomtól sőt a spionkodástól sem riad vissza. Az egyházkerületi álláspont legszenvédélyesebb tollharcosa Dr. Ferenczy Gyula főiskola tanár ur, ki a „Debr. Protestáns Lap” legutóbbi számában terjedelmes cikksorozatban rendkívül érdekes fejtegetésekbe bocsátkozik a nagy egyházak sorsa felől s jándzsát törvén az önálló egyházmegyévé alakulás mellett; argumentumok egész seregével igyekszik támogatni álláspontját, közben azonban rendkívül éles vágásokat intéz a debreczeni egyház jelenlegi vezetői felé. A debreczeni lelkészi kar hevértá Dr. Ferenczy Gyula cikksorozatát s most behatóan nyilatkozik arra a Debreczeni Prot. Lapban. E nyilatkozatot, mint a Debr. Prot. Lap külön lenyomatát, lapunk mai száma melléklete gyanánt is veszik olvasóink; s mint olyan nyilatkozatot, mely hivatva van ezen kérdésben tájékoztatást s teljes felvilágosítást nyújtani, melegen ajánljuk olvasóinknak szíves figyelmébe.

A Városi dalárda dalestélye.

Zsufolásig megtelt szombaton este a Bika szálloda díszterme közönséggel. A debreczeni dalárda tartotta dalestélyét. Bajos fiatal asszonyok és lányok foglaltak el a széksorokat s a hatalmas terem ezuttal szüknek bizonyult. Köztudomású dolog, hogy a debreczeni dalárda estélyei mindig elől állanak siker dolgában, de nem emlékszünk, hogy a közelmulthban dalestély ilyen fényesen sikerült volna.

Rácz Károly zenekara nyitotta meg az érdekes és élvezetes műsort. Majd a dalárda énekszáma következett. Három

számmal szerepelt a műsorban s valamennyivel rászolgált a nyomában felhangzott zugó tapsokra.

Három bájos fiatal leány is közreműködött az estélyen. Em m e r t Leona kisasszony Vörösmarthy „Rabló” című költeményét szavalta tüzzel, lelkesedéssel. Szünni nem akaró tapsvihar hangzott felvégeztével. Goldstein Jolánka kisasszony Kovács László dalegyleti tag fülbemászó, pompás magyar nótáit dalolta üde, esengő hangján, majd Fehér Margitka k. a. „Férjhez menjek?” cz. monológot adta elő. A kedves kisasszony, kibén valóságos színész temperamentum van, óriási hatást kellett a monológ pompás előadásával s zajos tapsokra ragadta a jelenlétet.

Az estély egyik legkiemelkedőbb pontja Tom m Béla zenetanár művészi hegedűjátéka volt. Igazi virtuozitással adott elő több zenezámot.

A műsor befejeztével a terített asztalokhoz vonult a közönség, majd Rácz Károly pompás bandájának hangjai mellett tánczra kerültek a párok. A kedélyes mulatságnak csak a hajnali órák vetettek véget.

Gyilkosság Vámos-Pércsen.

Vadallatias gyilkosságról hoz hírt a szomszédos V.-Pércsről a táviró. O r m ó s Bálint odavaló vagyonos paraszt gazdát gyilkolták meg eddigelé ismeretlen tettesek a falu egyik utcáján kegyetlen módon. Reggel felé akadtak rá a járókelők vérbe-fagyva, eszméletlenül. Mellén több késszurás okozta seb tátongott. Még élt, mikor rátaláltak, de nem volt öntudatánál s mire a lakására szállították, kihellette lelkét. A gyilkos személyéről semmi nemű felvilágosítást nem tudott adni. Azt hiszik, a gyilkosság bosszu műve.

Mégis csak a családban marad az osztalék.

A kis fiu sírva fakadt az ebéd vége felé.

— Mi bajod Pistuka? Ne sirj olyan keservesen!

— Hogyne sírnék, mikor nem bírok többet enni.

Ez az adoma jutott eszünkbe, mikor hírül vettük, hogy Tisza István gróf hosszas tünődés és várakozás után egyszerre csak lemondott a pesti bankoknál elfoglalt igazgatói állásairól s jövedelmeiről. Ne mondja őt incompatibilisnek senki emberfia!

Ime, most kiséül-hogy „a kecske is jól lakott, a káposzta is megmarad!” mégis csak a családban marad a dividenda, mert a mint budapesti levelezőnk értesít, a kereskedelmi iparbank, mely a gróf Tisza nevet nem akarja elveszíteni, szombati közgyűlésen a lemondott Tisza István gróf helyére ösesét íj. Tisza Kálmán grófot választotta meg igazgatósági tagnak. A főváros pénzügyi köreiben nagy örömmel fogadják a választás híret — teszi hozzá levelezőnk, hát mi se hallgatjuk el!

Az István malom közgyűlése.

A debreczeni István gőzmalom r. társas g tegnap tartotta közgyűlését a kereskedő társulat dísztermében, mely alkalommal ünnepezték Mayer Emil igazgatót, ki 25 éve áll a társulat élén.

Sesztina Lajos nyitotta meg a közgyűlést. Utána Mayer Emil, a malom-társulat igazgatója állott fel s kifejtette, hogy jelentőségeltjes évfordulóhoz ért a társulat jelen közgyűlésevel. Huszonöt éve annak, hogy igazgatóság intézi a malom ügyét s huszonöt éve annak, hogy ezen igazgatóság élén mint elnök Sesztina Lajos, mint alelnök: Szepessy Gusztáv állanak. Méltányolta az ő ügybuzgóságokat, lelkesedésüket, amelylyel 25 éven át tisztlüket betöltötték s indítványozta, hogy a közgyűlés a mai jubiléus napon szavazzon nekik jegyzőkönyvben megörökítendő elismerést.

Mayer Emil után Zádor Lajos általános figyelem közt emlékezett meg arról, hogy a malom-társulat ha sikereket ért el, ez a legnagyobb részben éppen Mayer Emilnek az érdeme. Huszonöt évi működését, nagy szakképzettségét, sikereit s azt a körülményt hangsúlyozza, hogy Mayer Emil szaktéren európai hírűvé tette a debreczeni gőzmalomot.

S lelkesedéssel fogadott üdvözlés után elhatározták, hogy a Mayer Emil buzgóságát és sikereit szinten jegyzőkönyvben örökítik meg s egyhangulag elfogadták az igazgatóság proprozie ióját, amely a mult évi nyereségből tízezer koronát részesedést biztosít a jubiléus igazgatónak.

Csak ezután tértek át a mzlom mult évi működését és anyagi sikerét feltüntető jelentés meghallgatására. — Majd a malom kibővítésének kérdése s a nyereségből e czélrd felretett 112 ezer korona ügye képezte rövid esmeesere tárgyát s ezután a közgyűlés az igazgatóságból kilépő tagok ismételt bevalasztásával ért véget.

Az angol-club matinéja.

A tegnap délelőtt tartott hangverseny ismét fenyesen bebizonnyította, hogy városunk előkelő köreiben, milyen vonzerőre tettek szert az angol társalgási kör matinéi. Diszes közönség töltötte be a club termét, lelkesen tapsolva az előadók művészetét és fáradozásait. Nagy Elek tanár lépett elsőnek a közönség elé. Long-felow két zép költeményét adta elő hatásosan, emellett mélyen átértzett előadásban. Lelkes taps jutalmazta a kiváló előadót. Aztán Pavelko Jolán urhölgy ült a zongorához, és eljátszotta Liszt VIII-ik rapsodiáját. Nem régiben volt alkalma közönségünknek gyönyörködni az ő bravuros technikájában, finom, művészi előadásában, de élvezettel hallgatta most is és reméljük még lesz többször alkalmunk részesülni abban a magas zenei élvezetben amelyet az ő mesteri játéka nyújt. A darabnak precziz és lelkes előadása szünni nem akaró tapsal végződött, a mit a művésznő egy gyönyörű szép és poétikus „Lorelei” átírat remek előadásával h á l á l t m e g. Dr. B a l k á n y i Emil felolvasása, a thema hálás, aktualis volta de még inkább a gördülékeny előadás miatt nagy hatást gyakorolt a hallgatókra. A királyok morganatikus házasságát tárgyalta: szépen összeállított és jól szerkesztett beszédével mindvégig le tudta kötni a hallgatók figyelmét. Sajnáljuk, hogy a Sporzon tanár ur gondokasolója elmaradt. Mindannyian várakozásal néztünk e szám elé. A műsor utolsó számát Leonhardy Gertrud baroness töltötte be. Sokat hallottunk a bárónő polyglott ismereteiről, a mai matinén is perfect angol előadását köszönték meg tapsal hallgatói.

A mint hírlik a kör vezetősége, élén az agilis örök ifju elnökkel, bessenyi Széll Farkassal egy nagyobb, magas színvonalon álló hangverseny rendezésével foglalkozik, melyre már előre fel hívjuk az érdeklődők figyelmét.

A szerelmi dráma áldozatai.

Tegnap délelőtt bocsátották sirba a Fehérlő szállodában elkövetett szerelmi dráma egyik áldozatát, Hagymási Sámuel. A tragikus véget ért ifju temetésén bánatos édes anyja és nővére volt jelen, az édes atyját annyira lesújtotta a szörnyű hír, hogy most ágyban fekvő beteg. A másik áldozatot, Rosenberg Lujzát a közkörházban részesítik gondos ápolásban. Bár sebe súlyos, az orvosok mégis biznak felépülésében. Jórészt eszméletlenül hever pá nái közt, ha magához tér, akkor meg folyton halott szerelmesét emlegeti. Semmiféle ételt nem akar magához venni, éhen akar elpusztulni, hogy a halálba kövesse kedvesét, az orvosok most már mesterségesen táplálják.

Merénylet Komlói Margit ellen.

Eddig csak uralkodónok ellen szoktak merényletet intézni, ezután azonban, úgy látszik, a primadonnáknak sem biztos az életük. Tegnap éjjel mint Kolozsvárról jelentik — a kolozsvári színház kedvelt énekesnője, ki virágvasárnapról a debreczeni színház tagja, Komlói Emma ellen intéztek merényletet: belétek ablakán. A kisaszony, ki éppen abban a szobában aludt, az ablak csörömpölésére felriadt és a szokatlan támadás következtében halálfelelmek közt töltötte az éjszaka többi részét.

A merénylet ezután még egyet lőtt a szobába, de szerencsére nem talált, csak épen az ablakban okozott kárt. Az esetet rögtön bejelentették a rendőrségnek, melynek kiküldötte meg is jelent a helyszínen, hogy az eset részleteiről bővebb felvilágosítást szerezzen. Eddig még nem lehetett megállapítani, hogy mivel löttek be az ablakon, de erélyes nyomozást indítottak.

A Kereskedelmi Csarnok hangversenye.

Szombaton, f. hó 16-án tartja a debreczeni Kereskedelmi Csarnok: újabb hangversenyét, mely minden tekintetben érdeknek ígérkezik. Valtozatos számok fogják szórakoztatni a bizonyára tekintélyes számú és intelligens hallgatóságot. Nagyban fogja nevelni az estély lényét, hogy Polonnyi Elemér, az egész országban de különösen nálunk oly sikereket aratott zongoraművész és közre fog működni a hangversenyen A művész meghívás folytán direkt a Csarnok estélyére jön, hogy talentumos játékával újból ragyogtassa tehetségét.

Kérelem a rabsegélyző egyesület alírási ivtartóihoz.

Tisztelettel kérem mindazon urakat, kiknél a városunkban és megyénkben alakítandó rabsegélyző egyesület céljaira taggyűjtő alírási ivék vannak, hogy az egyesület munkája megkezdhetéséhez szükséges mielőbbi szervezkedésre tekintettel, szives-

kedjenek a taggyűjtést e hét csütörtökéig befejezni, s ivüket legkésőbb f. hó 15-én péntek estig legyenek szivesek hozzám lakásomra (Péterfia 8. sz. a.) beküldeni. De ugyanezen alkalmat megrágadva, kérem azokat is, kik az ivtartókat nem ismerve nem tudnak beiratkozni; legyenek szivesek neveiket s jelentkezéseiket fentirt lakásomra egyenesen én velem tudatni. Debreczen, 1901. márczius 11. Csiky Lajos fogházi ev. ref. lelkész.

A „Függetlenségi kör“ közgyűlése.

A debreczeni „Függetlenségi kör“ f. hó 10-én délután tartotta évi rendes közgyűlést. A tagok szép számmal jelentek meg s a tárgysorozat egyes pontjai iránt élénk érdeklődést tanúsítottak.

B. Nagy János elnök lelkes szavakban üdvözölvén a megjelenteket a gyűlést megnyitotta s felkérte Dr. Kocsár Gábor titkárt jelentése felolvasására.

A nagy gondal szerkesztett titkári jelentést a tagok feszült figyelemmel hallgatták. A jelentés hűen eseteli azt a munkásságot, melyet a kör s ennek vezetői az utóbbi három év alatt kifejtettek. — Teljes képet nyújt a kör szellemi életéről s anyagi állapotáról. — Jelentéséből közöljük a következőket: A kör vagyona I. készpénzben: 3825 kor. 96 fillér; 2. követelésben: 393 kor. 3. könyvértékben: 4068 kor. 38 fillér; 4. felszerelésben: 2271 kor. 73 fillér, együtt: 10,558 kor. 07 fillér. Az utóbbi 3 év alatt szaporodott a kör vagyona: 3809 kor. 52 fillérrel.

Ezenkívül a „Házalap“ ezimen van 2105 kor. 47 fillér. — A tagok száma 491. — E jelentést a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vette s az elnökségnek és tisztikarnak buzgó és sikeres működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

B. Nagy János elnök jelentette, hogy körünk a helyben felállítandó „Gyermekvédő egyesület“ alapító tagjai közzé — 200 koronával — belépett. Tudomásul vettek.

A könyvtár részére a jelen évre is 200 koronát folyósított a közgyűlés.

Élénk vitát provokált a kör 25 éves fennállásának megünneplése, illetve az ünnepély mikéntjének a megállapítása. A vitában részt vettek Dr. Kocsár Gábor, dr. Király Péter, V. Nagy Gusztáv, Tassi Miklós, Hegyi Endre. Végre is kimondta a közgyűlés, hogy a kör 25 éves fennállását f. év nov. 15-én fogja megünnepelni, a programot kidolgozását s az ünnepély rendezését az elnökségre bizza.

Következett a tisztújítás, a melynek eredménye a következő: elnök: B. Nagy János; alelnök: O. Végh János, titkár: Dr. Kocsár Gábor; jegyzők: Tassi Miklós, Zong János, pénztáros: Kiss András; könyvtárnok: Szendy Imre; körgazda: Tóth Gergely.

Megalakították a bizottságokat is u. m. 1. Könyvtárbizottság. Elnöke Herczeg János, tagjai: David Mihály, Tóth Gergely, Csórián József és egyik jegyző. 2. Számvizsgálóbizottság: Sz. Szabó László, Demjén Lajos. Nagy Lajos.

A választmányba 30 rendes és 12 póttagot választottak.

A kör tagjainak bizalmát — a volt tisztikar iránt — mi sem bizonyítja fényesebben, mint azt, hogy a választás alkalmával ugyanazokat választá meg egyhangulag, nagy lelkesedéssel.

Miután elnök a körtagjait felkérte, hogy a márczius 15-iki hazafias ünnepélyen minél tömegesebben jelenjenek meg a közgyűlés az elnök s tisztikar éltetésével véget ért.

Az orvosszövetség ügyésze.

A debreczeni orvosszövetség szombaton tartott ülésén a szövetség ügyészeül dr. Nyiri Ernő ügyvédet választotta meg.

Eljegyzés.

Kis Gábor polgártársunk fia Bálint tegnap este tartotta eljegyzési ünnepélyét. Ökrös Istvan polgártársunk leányával Erzsikével. Gratulálunk az eljegyzéshez.

Általánosan elismerik

ugy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak, gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. — Különösen impregnált csillagjegyű répamagvai ritkítják párjukat és össze nem tévesztendők más utánzótt hasonló védjegyű, de nem impregnált répamagvakkal. A Mauthner-féle magok tehát felülmulthatatlanok és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha magszükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

Matiné a zenedében.

Debreczen, márczius 11.

A középosztályú növendékek haladásának bemutatása okából a zenede igazgatósága áltai tegnap rendezett matinéen örvendetes alakban és mérvben volt alkalmunk meggyőződést szerezni az elért szép eredményről, melynek erkölcsi fénye a derék tanári erők fáradozásaira ságázik vissza, reális értéke pedig az ambíciózus növendékek osztatlan és méltó büszkeségét képezi. Amatinéet Grünwald Alice nyitotta meg a Székely-féle Rákóczy indulóval, miközben dicséretes önmérséklettel óvakodott ezen induló ismeretes ragadó tempójának kísértésétől.

Hajdu Miklós sok önállóságot és értelmet tanúsított Sitt Hegedüversenyének Andantinojában, Weiss Ella Schüttnek Lassu keringőjét játszotta igen szépen, Bekési Anna pedig Chopin Cis moll keringőjének technikai nehézségeivel birkózott meg derekasan.

Nem átlagos tehetségnek jelentkezik Harsányi Kálmán, ki Mozart D moll ábrándjának előadásánál jelentékeny előadói képességet és gyakorlatot árult el.

Posch Margit Luciának Ascher-féle átiratát játszotta, a declamatorikus accentusokat helyes érzékkel használva fel. Előadásán meglátszott, hogy a phrazaeologia tanáival tisztában van, mert — a meny nyiben annak elveit ezen ábrándra alkalmazni lehet — a szélesen elterülő largo daczára is arányosan és valódi értelmükben jelentek meg a témát.

Igen kedves szám volt Goldstein Jolán és Popovits Liva kettősei; az eleinte fellepett elfogultság gyors leküzdése után teljesen érvényre jutott Popovits L. setét áltja a Goldstein J. szépen fejlődő sopranja mellett.

A műsor néhány száma valóságos műélvezetet nyújtott. Ilyen volt első sorban Domániczky Teréz cellojátéka. Alig hihetünk a műsor értesítésének, hogy csak második éve tanul, de ha úgy van, akkor jogunk van genialitásról beszélni.

A fiatal leányka Pergolesinek egyik miniatúr-opusában kész intelligentiáról tön tanúságot, míg Goltermann arpeggióban mechanikai készültségével lepott m-g. Habár fiatal éveinél fogva még g önge csuklói nem adhattak elegendő erőt az arpeggió-ivek kellő vonónyomásához, mégis kétségtelen, hogy tanulmányainak eredménye messzire megelőzi a reáfordított időt.

Szűts Margit szerencés organummal és igaz hangulattal szavalt. Arnyéka sem kísérti a dagályosságnak; előadása mindig közvetlen, akár simplán állít, akár emel hangon declamál. Megjelenése, érzékeny hanghordozása és nemes pathosa szép sikereket biztosít neki jövőben is.

Fábián Juliska két csinos dallal örveztetett meg. Énekéből poézis és gazdag kedély csillog elő. Hangjának quantumát bőven pótolja annak világos csengése, tisztasága és modulációképessége. Intonációja feltétlenül biztos, izlés abszolút zenei, felfogása nemes és igaz. Különösen tökéletes szöveggel rendelkezik.

Meleg elismeréssel kell végül a gondosan betanult quartetről szólnunk, melynek sikerén Nagy Janka, Podolszky Margit, Papp Mariska és Fábián Margit osztakoztak.

Nagy Juliska, kit már többször volt alkalmunk megdícsérni, most is biztosan vezette társnőit, Fábián Margit pedig, a kinek a bázis gyanánt szereplő contra-szólólam jutott, erőyes, határozott vonóvezetéssel uralta az összjátékot.

Nemcsak szolamának behízelt volt folytán vonta magára a figyelmet, hanem főként a látszólag jelentéktelen parthieba fektetett előadásával. Igazán szépen, erőteljesen tudja megdagasztani, felduzzasztani a hangot, melynek telt ereje gyönyörű arányban áll a lágy, elvesző morondeival. Szereplése határozottan előnyére vált a quartetnek.

A solószámok nagy részét Fried Gizella kísérte sok routinnal és discretióval.

S.

A „Zion” egylet tiz éves jubileuma.

Debreczen, márc. 11.

Debreczen városának sok jótékony egyesülete között előkelő szerepet játszik a „Zion” betegsegélyező egylet is. Tiz év előtt alakult meg ez az egyesület, mely azóta áldásosan működik városunkban s büszkén tekinthet vissza tiz éves múltjára.

Sok küzdés — akadály volt előtte, de a vezetőség hankadatlan szorgalma, buzgalma legyőzte ezeket az akadályokat s az egyesület ma már virágzik s áldásosan gyakorolja a jótékonyt embertársai között.

Ez a derek egyesület tegnap vasárnap ünnepelte meg fennállásának 10 éves jubileumát. Csendben, zajtalanul ünnepelt.

Az egyesület, hogy ezt a nevezetes napot mégis emlékeztetéssé tegye — diszközgyűlést tartott ezen alkalomból.

A diszközgyűlés a „Bika” szálloda dísztermében folyt le.

Egyszerű, de emellett magasztos volt a közgyűlés. Ott volt az izr. jótékony nőegyesület választmánya dr. Popper Alajosné díszelnök, dr. Balkányi Miklósné elnök, Weisz Lélyné és Stern Józsefné alelnökök vezetésével, az izr. hitközség több előjárósági tagja Reichmann Ármín elnök és Drucker Mór alelnökkel, a „Zion” előjárósága teljes számban ifj. Schwarcz Vilmos elnökkel az élén ezenkívül — főleg hölgyekből álló nagyszámu közönség.

Kévessel 19 óra után nyitotta meg az egyesület elnöke ifj. Schwarcz Vilmos a diszközgyűlést.

Örömet fejezte ki, hogy a mai diszközgyűlésen oly nagy számmal jelentek meg, jelezte a diszközgyűlés tulajdonképeni okát s a gyűlést megnyitotta.

Utána általános figyelem mellett emelkedett szólásra dr. Popper Alajos az egyesület díszelnöke.

Gyönyörű s tartalmas s valóban megkapó szavakkal fejtette ki, hogy a „Zion” milyen humánus egyesület, — s ilyen egyesület méltán megérdemli, hogy pártolják, felkarolják a társadalom minden rétegében. Végül említést tesz azokról, a kiknek az egyesület rendkívül sokat köszönhet és ezek az orvosok. Szép szavakkal emlékezik meg az egyesület volt két agilis s buzgó orvosáról dr. Balkányi Emil és Burger Péterrel. Valamint előismeréssel adózik a jelenleg működő két egyesületi orvosnak dr. Kenyeres Eleknek és dr. Rózsa Mórnak.

A mindvégig érdeklődéssel hallgatott beszéd után a jelenvotak hatalmas elenzással és tapssal adtak kifejezést tetszésüknek.

Majd Lusztig Dezső az egyesület pénztárnoka olvasta fel Simonovics Dezső egyesületi titkár által megírt 10 éves történetét az egyletnek.

Krausz Vilmos főrabbi szólott aztán. Megható szép magyar imaszerű beszédben Istentől áldást kért az egylet további működésére, annak vezetőségére.

Schwarcz Vilmos elnök zárószavaival véget ért az oly szépen lefolyt diszközgyűlés.

A táncmulatság.

Este a „Bika” szálloda dísztermében pompásan sikerült táncestély volt. Hangulat, jókedv uralkodott egész este s a párok vígan lejtették a táncot Rácz Károly zenéjére. Szünet közben Rácz Károly nagy tetszés mellett eljátszotta a Kriner Ármín kántorsegéd szerzeményét egy indulót. Az induló ősrégi zsidómotívumú de a mellett élénk s igen tetszős. A szép ünnepségek élén ifj. Schwarcz Vilmos elnök és dr. Weisz József egyesületi ügyész állott, kiknek legnagyobb érdemük van abban, hogy a jubileum ily szépen sikerült.

A táncmulatságon jelenvotak:

Asszonyok:

Dr. Popper Alajosné, Dr. Balkányi Miklósné, Simonovics Dezsőné, Lusztig Dezsőné, ifj. Schwartz Vilmosné, Hermann Benjáminné, Krammer J.-né, Liener Adolfné, Lichtblau Albertné, Dr. Löfkovits Mártonné, Hochfelder Jakabné, Lehner Sámuelné, Weisz Sándorné, Dr. Markovits Jakabné, Goldstein Bernátné, Löfkovits Arthurné, Schwartz Józsefné, Feldmesser Hermanné (B.-Ujváros), Dr. Kenyeres Elekne, Adler Simonné, özv. Bányász Sámuelné, Ungár Albertné, Rózsa Ignázné, Rosenthal Jenőné, Keiner Adolfné, Dr. Hegedüs Jenőné, Schön Vilmosné, Klein Dávidné, Braun Adolfné, Weisz Vilmosné, Adler Ignázné, Schwartz Dánielné, Burger D. Józsefné, Dr. Balkányi Miklósné, Kiss Ignázné, Halmágyi Sámuelné, Eisenberger Jakabné, Horváth

Gusztávné, Dr. Engel Ignázné, Liedermann Henrikné, Margulesz Forenczné, Keszler Vilmosné, Gelbmann Józsefné.

Leányok.

Rosenbaum Szeréna, Grünbaum Katica, Goldstein Margit, Feldmesser Helén, (B.-Ujváros), Schwartz Jenni, Nuszbaum Szeréna (N.-Károly), Bányász Mariska, Weisz Szidónia, Katz Lóra, Schwartz Rézi, Stern Sarolta (Nyiregyháza), Schön Etel, Adler Gizella, Steuer Etelka, Schwartz Berta, Eisenberger Helén, Brück Berta, Fischer Szeréna, Enger Irén, Goldstein Jolán, Fischer nővérek, Klein Szeréna, Goldsten Aranka.

A Petöfi-társaság ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, márc. 11.

A Petöfi-társaság tegnap vasárnap délelőtt Bartók Lajos elnökle mellett nagyszámu es előkelő közönség jelenlétében ülést tartott, a melyet teljesen a márciusi emlékek szentelt. Első sorban Szaua Tamás olaasta fel Tóth Sándor vendég „Petöfi és a köztársaság” cz. értekezését. Szaua elmondta, hogy Tóth Sándor először a 80-as években tünt fel azon a novella-pályázaton, a melyet Sacher-Masch a kitünő német novellista hirdett az „Auf der Höhe” czimű internacionális folyóiratban. Több német, francia és más külföldi író vett részt a pályázaton es az első díjat Tóth Sándor nyerte el. Ez nevet egy csapásra ismertté tette. Azóta két kötettel lépett a nyilvánosság elé. Jelenleg a makói gymnasium igazgatója es emunőségében nagyobb esztétikai tanulmányt írt Petöfiről, melynek a ma felolvasott értekezés egy részletét kepezi.

Utána Abrányi Emil olvasta fel „Hatalmas végzet...” czimű gyönyörű hazafias költeményét.

A költemény első strófáját itt adjuk:

Hatalmas végzet! Hadd megérnem azt,
Hogy összetartsunk hiven, okasan,
Hogy megbecsüljünk mindent, a miből
Szegény hazánknak egy kis haszna van.
Ha megbecsüljük szívvel, ésszel egymást,
Majd Európa is becsülni fog.
Ha azt akarjuk, hogy más is szeressen,
Előbb egymást szeressük, magyarok!

Végül Bársony István olvasta fel „Petöfi szerelme” czimen azt hajtést keltett novelláját, a melyben azt fejteti, hogy Petöfi házascetében nem volt boldog. Szendrey Julesa nem szerette úgy, a mint megérdemelte volna. Ezt bizonyítja Szendrey Juliának már a mézeshetek alatt való folytonos töprengése.

Az érdekes felolvasást mindvégig feszült figyelemmel hallgatta a közönség es a végén zajos tapssal jutalmazta meg a kitünő író.

Öngyilkos menyasszony.

— A ki poéta volt. —

márc. 11

Rövid hirben ujságotuk a minap, hogy Tunyogi Csapó Jolán, a tövisi vasuti vendéglősnek szép fiatal leánya föbe lötte magát. Ugyanakkor megirtuk azt is, hogy az öngyilkosság okát családott szerelem képezte.

Szülői ugyanis a leányt akarata ellenére férjhez kényszerítették, Farkas Árpád dr. tordaaranyosmegyei árvaszéki ülnökhöz. A fiatal menyasszony inkább választotta a halált, mint a nászágyat, a melytől nem várhatott semmi boldogságot, semmi életet.

Tövisi tudósítónk mostan részletes levélben számol be az öngyilkosság eseményeiről, a miből mint a dologra tartozót a következőket adjuk:

Tövis, márc. 10.

Tegnap volt Tunyogi Csapó Jolán temetése. Az alig tizenhét éves leány utolsó útján megható mód szólt meg a részvét. A temetésen ott volt az elhunyt völegénye is, a ki némá arczzal, de annál fájóbban oztokodott a nagy csapás terheiben, a mely a családot és hozzátartozóit a Tunyogi Csapó Jolán váratlan elhunytával sújtotta.

Az igazság szerint Tunyogi Csapó Jolán már régóta foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Meg is írta ezt utolsó levelében testvérbátyjának, Tunyogi Csapó Istvánnak, a ki kispap volt a gyulafehérvári papnövevényekben.

A levél erre vonatkozó részét ide iktatjuk:

Édes bátyám!

Én megválok az élettől, mert hidd el nekem: könnyebb egy lerombolt világot újra felépíteni, mint egy lerombolt hitet visszaállítani.

Jolán.

Ez volt az utolsó kézírás, a mit a poeta lelkü leány írt. Ebből is kitűnik, hogy az öngyilkosság terve már rég megérlelődött szívében és hogy annak végrehajtása előtt nem akart ismerni semmi akadályt. Völegényével, Farkas Árpád doktornal, az elmúlt szombat estén találkozott legutoljára. Ekkor játszódtak le az az izgatóság jelenet, mely a szerelmesek kátéjában napirenden van s a mely megölelte volt két ifju szív boldogúasanak, békés egyesülésének. Összeveszték. A férfi haragosan távozott, a nő meggyilkos foggyvert fogott és kioltotta azt az életet, a mely szép reményvel kecsgettette nemesak az ifju völegényt, hanem az elhagyottan maradt családot is.

Egy verset írnak az ifjan elhunyt menyasszony sírkövére, a mely különben is az ő tollából eredt és a mely talán leginkább jellemezni próbálja azt a különös finom női lelket.

Én meghalok, mert int a végzet:
Szempárja annak, ki megígézt
Két bűvös csillagom.
Ne vádolj, ha nem szerettelek,
De hidd el, oh, hogy ninesen élet
Csak tulvilágokon.

A szédülési rohamokról.

Ürmössy Ferencz ur, a salgótarjáni közsénbánya főaknásza a következő levelet küldte be nekünk:

„Egy újságban egy elbeszélést hallottam mely arra készítetett, hogy a Pink-labdaesok 65 éves anyósomnak meghozasam, a ki Abrudbányán lakik. 15 év óta szenved szédülési rohamokban, a melyek mindig hevesebbek lőnek, úgy hogy utóbbi időben, minden lehető gyógymód daczara nagyon aggódtunk miatta. A mint a Pink-labdaesokkal való kezelés megkezdődött, jelentékeny javulás volt észlelhető. Eddig hat dobozzal használtunk el és egészsége is-

mét teljesen helyre van állítva. Ismét nagyon életvidám és élénk, és kitünő étvágya van. Hogy a gyógyulást jól megerősítsük, ezen gyógymódot még egy darabig folytatjuk. Ha valaki komolyan meg akar gyógyodni a Pink-labdaesok hatékonyságáról, úgy annak nem szabad az első doboz után erélyét elveszíteni, mert nem képez kétséget, hogy csak hosszabb kezelés után lehet a valódi eredményt konstataálni.

Én magam is a Pink-labdaesokat használok naponként folytonos főfájásom ellen, a mely már nagyon régi időből származik és egy súlyos betegségből keletkezett. Mióta a Pink-labdaesokat használok, ezen főfájás sokat vesztett hevesességéből és sokkal ritkább. Ezen gyógymódot, melynek buzgó terjesztője vagyok, még folytatom.”

A szédülési rohamok első pillanatra ártatlan bajnak látszanak, ha azonban makacs bajjá válnak, úgy gondosan kell feleltük örködni. Talán nem szükséges a szédülést bővebben részletezni, mert ugyis eléggé ismeretes. Ezen baj akkor konstataható, ha a tárgyak az ember szeme előtt rendkívüli mozgások által megelevenedve tűnnek fel, összezavarodnak és azok távoltságát nem tudjuk megítélni. Ilyen be nyomások jellemzik az agyvelő vérszegénységét a mely súlyos zavarokat idézhet elő. A Pink-labdaesok megszüntetik ezen vérszegénységet a szervezetek erősítésével és a vér ujjalakítása által, mint a hogy a sápkórt, rheumát, gyomor- és bélbajokat, valamint a szellemi és testi túleröltetésből származó általános gyengeségi állapotot is meggyógyítják.

Kaphatók minden gyógyszerárban, valamint Ausztria-magyarországi főraktárában **Török József** gyógyszerárban **Budapest** **Király-utca 12 sz** dobozonként **1 frt 75** krért vagy **6 doboz 9 frt**ért.

CSARNOK.

A ki nem a szívére hallgat.

Társadalmi regény.

A „Debreczen” számára írta: **Vajda József.**

Folytatás.

Hideghkuty Gida.

(12)

Mikor Cap Martinben arra a szédítően nagyszerű terrasz-féle hegy kiemelkedésre, mely hajdan az ókori istenek tanácskozó helyéül szolgált, feljutottak, s Otília beletekintett a végtelen semmibe, a labai alatt elterülő vizóriásra, a tengerre, mely a látóhatár végen az éggel látszik ölekezni: könnybe lábbadtak szemei s ott az Isten szabad ege alatt összecsokolta férjét örömeiben.

Imádkozott és sirt, boldogságának zenitjén állott.

„Oh kedvesem, mily boldog vagyok, szívem duzzad az örömtől, keblem az irántad való szeretettől hevül. Ugye te is boldog vagy?”

„Én rám már nem gyakorolnak valam nagy hatást a vidék szépségei, megszoktam már én ezeket. Szinte természetesnek találom, hogy míg nálunk fagy van, s a növényi élet vegetál, addig itt, a citrom s narancs hazájában virágos ligetekben, gyümölcs-erdőkben járunk. De nem óhajtanád most Monte-Carlót megismerni? Oh, az még a képzeletet is fölülmulja szépségével. Parkja fejedelmileg berendezett, s nyövényzete egyesíti Dél-Európa exotikus növényeit. Ne mulasszuk el ennek a megtekintését. Annak a fényképezett tájképeivel is kedveskedni fogunk szüleinknek.”

„Ha akarod, bármikor indulhatunk. Messze van innen?”

„Félóra vonaton Vagy annyi sem.”

„De te nem fogsz kártyázni ugy-e? En már olvastam, hogy az u. n. roulette meg a trente et quarente sok embernek elusztatta a vagyonát, a kik aztán mindenüktől kifosztva, önkényt dobják el maguktól az életet. Oh, ha én téged elveszítenék!”

„Ugyan ne sirj kedves angyalom, hisz itt vagyok melletted, Monte-Carlóban pedig vigyázni fogok magamra. Ha parancsolod, menjünk talán már be Mentonba, közeledik az est. Apropos, ma este valami variéte előadás lesz a czirkuszban, nem parancsolod, hogy elmenjünk? Vagy talán ki vagy fáradva? Akkor, nem megyünk.”

„En igaz, nagyon kivagyok merülve, de te azért csak menj el, ne sokáig maradj azonban.”

„Már hallottam emlegetni, hogy pompásan mulat ott az ember, s bár nehezen válok meg tőled arra a pár órára is, de mivel az engedélyt oly kegyesen megadtad, azt elfogadom. De nem sokáig maradok.”

„Ugy, ugy”

... És abból a pár órából éjfélután három óra lett!

Hideghkuty örült az alkalomnak, hogy megszabadulhatott feleségétől s tele tudóval szívtá a rövid szalmaözvegyesség bődítő levegőjét. Nagy szó a szabadság az olyan ember előtt, a ki a feleségét nem szereti, mert ő csakugyan nem szerette, de mivel pénze volt sok, hát elvette.

Gyors léptekkel haladt végig a lombos fasorokkal szegélyezett kövezeten s mohó lélekkel gondolt valami katonás kirugásra, élvezetes kalandra. Még alig volt három hetes házas, már is arra gondolt, hogy feleségét megesalja.

Az aréna színiültig megtelt de még egy jegyet kapott valahol az első sorban, majdnem a legjobb helyen, a honnan be lehetett látni a kulisszák mögé, a mire különben jobban rá lehetett fogni, hogy öltöző,

(Folyt köv.)

53 v. k. sz.
1901.

Árverési hirdetmény.

A debreczei kir. jbiróságnak V. 47/2—1901. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Holczer S. és fiai szegedi czég részére Ritók Ágnes derecskei lakostól 1678 kor. 48 fillér tőke, ennek 1900. évi jan. hó 1 napjától számítandó 6 % kamatai és eddig összesen 118 korona 70 fillér perkölttség erejéig 1901. évi február hó 7-én biróilag felülfoglalt és 1368 kor. 95 fillérre becsült kész ruhák, szövetek, szoba butorok stb. ingóságok 1901. évi mártius hó 15-én d. u. 3 órakor kezdetét veendő és Derecskén alperes lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Derecskén, 1901. évi febr. hó 26-án.

Oláh Géza

bir. kiküldött.

Alig használt vetőgépek fel-
tűnő olesó ár-
ban 15, 17, 19, 21 sorosok Zaladrill, Schutt-
levorth és Umrath-féle, előnyös fizetési fel-
tetelekkel. Csepőgépresek, szíjkerekek, vas-
ajtók, vasrúcsok és kerítések Klein Jakabnál
Piacz-u. 26. Nagytőzsde udvarán.
Ugyanott legmagasabb napi árban vesz-
nek ócska vasat és minden fémot.

Egy használt zongora
olesó árban eladó. Széchenyi-u. 27 sz. a.

Műhelyek, tágas színnel
és kis
lakással május 1-ére kiadó. Széchenyi-u. 27
sz. a. Ertekezhetni ugyanott az utcai lakónál.

Gyarmathy János mészá-
ros
Dégenfeld-tér 9 sz. (Csapó-u. sarok.) Husá-
rak: I. rendű 50 kr. II. r. 44 kr. I. kgr.
rostélyos 5 szeletbe. Friss és füstölt sertés-
hus napi folyó araknál 4 krral olesóbban.
Vegyes hideg felvágott állandóan friss. Virsli
és szavaldé dbja 4 kr. Az üzlet reggel 6-tól
este 8-ig nyitva Főútlel **Bethlen u. 29.** (sa-
ját ház.) Itt a husarak: I. r. 48 kr. itt is
mindenféle hentes cikkek kaphatók. **Vendég-
lósóknak megfelelő árengedmény!**

Árpád-tér 1 szám sarok-
ház
üzlethelyiségnek és lakásnak. 1-től bérbe-
adó. Ertekezhetni csapó-u. 90.

565
sz.
1901

Árverési hirdetemény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa
közhírré teszi hogy a Vay-féle háznál
visszamaradt kiselejtezett ócska **fa és
vasnemű**

épület anyagok

a f. é. márczius hó 27-én a helyszínen
d. e. 9 óraker tartandó árverésen kész-
pénz fizetés mellett a legtöbbet ígéro
rek eladatnak.

Debreczen, 1901. márczius 6.

A városi tanács.

Szives tudomásul!

Saját termésű, tiszta

természetes ó-borok

**Szent-Anna pusztá homoki
szőlő telepünkről.**

Literes palaezkokban:

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 "
Veres asztali 98-ról	80 "
Veres Kadarka 98-ról	1.20 "
Asztali siller	70 "
Nagy burgundi siller	92 "

Palaezkokért 16 fillér letét.

Hordó számra való vételnél megfelelő
engedmény.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos fiai czégnél

Debreczen, Tisza palota

valamint

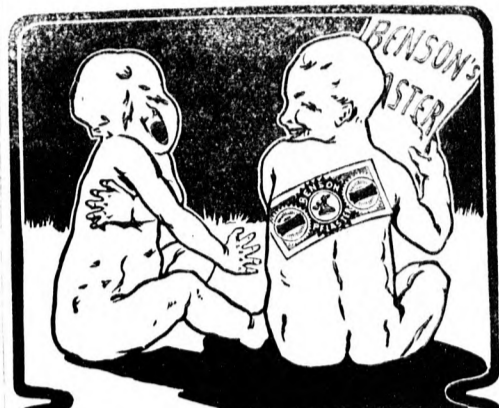
Geréby Fülöp Utódai uraknál.

Hirdetés.

A debreczeni szőlő és bortermelő szö-
vetkezet igazgatósága a f. 1901-ik évre
szükséges 70 mm. rézgálic és 15 mm.
raffia szállítását biztosítani óhajtván, felhivja
mindazokat, a kik ezen ezikkeket szállítani
akarják, hogy zárt ajánlataikat f. hó 27-ig
a szövetkezet irodájába (Simonffy-u. 2 sz.)
nyujtsák be. Az átvétel loco Debreczenben
történik. A feltüntetett mennyiségek fele
1901. május 1-én, másik fele 1901. jun. 1-én
szállítandó. A rézgálic vegytisztaságáért a
szállító felelős. Raffiából pecsét alatt minta
melleklendő.

Debreczen, 1901. márcz. 8-án.

Az igazgatóság.

Seabury és Johnson-féle

BENSON - TAPASZ

A leghatásosabb az összes tapaszok
között.

**Rheuma és a hülés minden
következményei ell n**

Kapható minden gyógyszerárban.

**Louis Ritz & Co., Hamburg,
Holzbrücke 7-11.**

Önkéntes árverés.

Alólirott közhírré teszem, hogy
Debreczenben a

Kossuth-u. 31 sz. házamat,

mely a debr. 3271 sz. telekjegyző-
könyvben A I. 1 rend. és 3515 hely-
rajzi szám alatt van nevemen beke-
belezve és a melynek területe udvar
és kerttel 475 négyszögöl és évi jöve-
delme 2400 kor., f. é. márczius hó
25-ik napján délelőtt 10 óraker általam
Balogh Géza debreczeni kir. közjegyő-
nek Kossuth-u. 9 sz. a. lakásán levő
iroda helyiségében megtartandó önkén-
tes árverésen eladom, ahova árverezni
szándékozókát meghívom.

**Női és férfi
ruhák
Festése és
tisztítása**

**kifogástalanul
Hrabéczy Antal**
kelmefestő és tisztító intézetében
eszközöltetik,
DEBRECZEN,
Széchenyi-utca 42.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.